

BARTUSZ-DOBOSI LÁSZLÓ

Sóhaj

BARTUSZ-DOBOSI LÁSZLÓ (1971) Pécs

A férfi akkorát, olyan bensőségesen mélyről jövőt sóhajtott, hogy Miklós egy pillanatra elmerengett, hogy nem ő volt-e az. Annyira belülről fakadó volt, hogy teljesen magáénak érezte.

Az elkövető azonban egy hatvanöt körüli, erősen kopaszodó, őszülő borostával, ámde vaskos fekete szemöldökkel megáldott, kissé megereszkedett tokájú, mégis amolyan Sean Connery sármjával gazdagított arcú férfi volt. Meglepően fehér fogai barátságosan, kissé joviálisan villantak elő, ha mosolygott, amely nagypapás külsőt kölcsönzött az amúgy karakteres férfiarcnak.

Csak ült ott a romkocsmában egyik retro foteljében, és szívet szaggatóan sóhajtozott. Tüdejéből a hétköznapi sóhajok megszokott erejénél jóval lendületesebben tolt el a levegő. Ahogy Miklós titokban figyelgette, az az érzése támadt, hogy a fickó talán asztmás, és nem is sóhajtozik, egyszerűen csak nehezen veszi a levegőt. Ábrázata azonban minden alkalommal olyan szájalomra méltó szomorúságot sugárzott, mint akinek a vállára omlott az elmúlt évek minden boldogtalansága. Bánatos-vizenyős tekintete szétolvadt az arcán, s látszott rajta, hogy elméjében befelé hullanak a gondolatok, szavak.

A kocsmában közönsége unott közönnyel vette tudomásul az eseményeket: rezzenéstelen arccal döntötték magukba csillogó söreiket. Az augusztusi kánikulában izzadó emberek felháborító materializmusa láttán Miklós az asztalán sorakozó kávéscsészék filozófiájába merült. Szinte élettársi viszonyt ápolt a barna folyadékkal, amely nemcsak támasza és társa volt a lilával és arannyal biztató hajnalokon, de sokszor gondolatainak ihlető forrása is. Csak üldögélni keresztbe font lábakkal a konyhában a langyos feketekávé partijnál egy cigaretta mellett maga volt a legmélyebb lelki gyakorlat. A csésze formája, a kanál finom csörömpölése, a tejköntő edényke csőrének kecses íve s az asztal fölött illékony füstszálakból szőtt felhő úgy fonták körbe gondolatait, mint az édeskés öregasszonyszag a kórházi szobák mindennapjait.

Az orron át kifújó levegő nem sóhajtás, csak valamiféle szuszogás. A sóhajtás lényege, hogy felszakad, és a nyitott szájon át lökődik ki a levegő. A puszkacsőbe fulladt lövés váratlanul ki-, illetve szétrobbanó döbbenetének feloldásjellege lehet hasonló. Egyszer látott egy ilyet valami vidéki vadászon, ahol az olasz vendég kétszövű puskája olyan elemi erővel robbant fel, s nyílt szét, mint ahogy az évszázadok óta szunnyadó vulkán könnyít magán mindent elborító kitörésekor.

A tüsszentésben rejlő titkos erők, a váratlanul megvilágosodó gondolatok ilyenek. És a felszakadó sóhajtás – írta be jegyzetfüzetébe. – Vajon hányfajta sóhajtás létezik? Kicsit olyan ez, mint az ásítás. A szervezetnek több oxigénre van szüksége, mert a légzés normális bioritmusa valami miatt felborul.

Elemi vágyat érzett, hogy rágyújtson egy cigarettára, de dohánya már tegnap elfogyott, így jobb híján zakójának rejtékéből összekapart zsebkoszúból sodort magának elszívni valót. Perceken belül megkönnyebbült arccal eregette a füstöt maga körül, s öntudatlanul nagyot sóhajtott.

Sean Connery ezt biztatásnak vette, és egy barátságos mosolyt követően megszólította.

– Tudja, ma van tizenkét éve, hogy meghalt a feleségem.

Sóhaj.

Miklós igyekezett udvarias, de mégis egyértelműen elutasító „ahával” jelezni, hogy nem óhajt belemelegedni egy „életgyónásba”. Már egy, a sóhajtás lelki hátterével foglalkozó írás gondolata csiklandozta a tollát. A borostás azonban mindezt nem vette észre, vagy nem akarta, úgyhogy szemrebbenés nélkül folytatta. Sőt, most már egyenesen odafordította a székét Miklós asztalához, ami megmásíthatatlanul egy hosszabb monológ kezdetét jelentette.

– Leukémia. Kilenc évig szenvedett a drágám, amiből az utolsó másfél év maga volt a pokol.

Egy pillanatra belehunyorított a zsalu által csíkokra szabdalt napsugarakba, majd egy újabb sóhajt követően folytatta.

– Olyan erős gyógyszereket kapott, amik gyakorlatilag tönkretették a szervezetét. Sorra adták meg magukat a létfontosságú szervei. A végén anynyira legyengült, hogy orbánc alakult ki a lábán. Egy merő nyílt hús volt az egész. Egyik éjjel tehetetlen fájdalomában már a keze ügyében lévő, szénsavas üdítővel locsolgatta. Szerintem akkor már nem volt beszámítható állapotban.

Miklóson tompa nyugtalanság vett erőt. Nem bírta a kórházi részleteket. Elterelő hadműveletként elővette kis fekete noteszét, és feljegyzett pár gondolatot.

„Fáradtság, megkönnyebbülés, csalódás, vágyakozás, sajnálkozás, ijedtség, stressz, frusztráltság, szomorúság” – írta. Ezek lehetnek a sóhajtások legfőbb kiváltó okai. Egyfajta nyújtózkodás, amikor az ember ösztönösen kitágítja a tüdejét, s a beáramló dupla oxigénmennyiség szélesebbre tárja a lelki és szellemi horizontot. Élettérhez jut.

Szinte újraélte azoknak a napoknak a tágasságát, szabadságát, amikor morális okok miatt felmondott a munkahelyén. Csak bandukolt dologtalanul a városban „munkaidőben”, s minden olyan egyszerűnek tűnt. Gondolatait nem kötötték korlátok, kizárólag az adott pillanatnak élt.

Ettől kezdve másként állt az emberekhez. Úgy érezte, nem egy lelki éghajlat alatt vannak. Sőt, elege lett abból, hogy az embereknek van lelkivilága. Hogy állandóan arra kelljen figyelnie, hogy kívül miként beszél, hogy meg ne sértse. Hogy mosolyogva hallgassa mások nyomorát. Nem érdekelték az emberek. Provinciálisnak érezte őket, s pláne pitiáner kis problémáikat.

Nem tudott lelkesedni az újszülött csecsemőkről készült sablonfotók látán, s nem izgatták fel a politika nagy igazságtalanságai. Tojt a legújabb focieredményekre, s csak sajnálni tudta az „egészségmegőrző” kocogókat. A zölddeknél csak a vegetáriánusok idegesítették jobban. Nem nézett tévét, nem olvasott híreket, s tökéletesen hidegen hagyta a különféle közösségi oldalak exhibicionistái. Lenézte a divatmajmokat, s kiröhögte a kutyák lelkivilágával foglalkozó állatvédőket. Kívülálló volt. Antiszociális, ahogy a „szakemberek” oly gyakran a szemére vetették. S ez milyen jó érzéssel töltötte el! „Hivatalosan” is kimaradhatott az életükből.

József Attila sorai jutottak eszébe: „S olajos rongyokban az égen megáll, sóhajt az éj; leül a város szélénél.” Ez a partvonalon maradás fejezte ki legjobban, amit érzett.

A gondolattól felvillanyozódva felpattant, és Sean Connary legnagyobb megdöbbenésére, meg sem várva a „nagymonológ” végét, vette a kalapját, és távozóban csak ennyit mondott: – Mindenki, aki hosszabb időt megél, vagy súlyos betegség által kiszolgáltatott lesz, kétszer találkozik a gyerekkorával. Hihetetlen szabadság. Örüljön, hogy a feleségének is része lehetett ebben!

S faképnél hagyta az elképedt embert.